

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นกับการส่งเสริมสุขภาพใน 4 จังหวัดภาคเหนือตอนบน” ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการศึกษาแบบผสมผสาน โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการสำรวจพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสาร ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลป้องกันและการส่งเสริมสุขภาพ โดยมีรายละเอียดของระเบียบวิธีการศึกษา ดังต่อไปนี้

ประชากร

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา ประชากร ได้แก่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ตีพิมพ์ และออกจำหน่ายเฉพาะในพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งมีลักษณะเป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวัน รายสัปดาห์ และรายปักษ์ โดยนำเสนอเฉพาะเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพในรูปแบบ ข่าว บทความ คอลัมน์สุขภาพ และ คอลัมน์อื่นๆ เท่านั้น

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก ประชากร ได้แก่ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และบุคลากรสาธารณสุขจังหวัดใน 4 จังหวัดภาคเหนือตอนบน

ส่วนที่ 3 การสำรวจพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสาร ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในการดูแล ป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพของประชาชน ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตอำเภอเมืองเท่านั้น โดยไม่จำกัดเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระดับรายได้

กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ในจังหวัดลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย และน่าน

ส่วนที่ 1 การสุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ เอกราช ลานนาโพสต์ (จังหวัดลำปาง) ไทยนิวส์ เชียงใหม่นิวส์ (จังหวัดเชียงใหม่) เม็งราย เสียงเสรีภาพ (จังหวัดเชียงราย) และไทยแลนด์นิวส์ (จังหวัดน่าน) กลุ่มตัวอย่างมีหนังสือ

พิมพ์ท้องถิ่น จำนวน 7 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนเมษายน ถึงเดือนกรกฎาคม 2548 รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทั้งสิ้น 300 ชื่อฉบับ

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ใช้ศึกษา คือ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ตีพิมพ์และออกจำหน่ายในพื้นที่ และจังหวัดใกล้เคียงของภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่มีลักษณะตีพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ และรายปักษ์ รวม 7 ชื่อฉบับ

ผู้วิจัย คัดเลือกหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่มีอายุกิจการมากกว่า 1 ปี และนำเสนอเฉพาะเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพ ใน 4 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ได้แก่ ลำปาง เชียงใหม่ เชียงราย และน่าน

โดยวางเงื่อนไข การสุ่มตัวอย่างแตกต่างกันเนื่องจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมีระยะเวลาการตีพิมพ์ และวางจำหน่ายที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

จังหวัด/นสพ.	ปรัชญา / สโลแกน	อายุ / ปี	ราย
จังหวัดเชียงใหม่ เชียงใหม่นิวส์	หนังสือพิมพ์รายวันเพื่อชาวเหนือเทคโนโลยี ข่าวสารสู่ชุมชน	14	รายวัน
ไทยนิวส์	-	35	รายวัน
จังหวัดเชียงราย เม็งราย	หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่มียอดจำหน่ายสูงสุด	2	รายสัปดาห์
เสียงเสรีภาพ	เพื่อสิทธิ เสรีภาพ ของประชาชน	14	รายปักษ์
จังหวัดลำปาง เอกราช	ความสุขแห่งปวงชนย่อมเป็นใหญ่	48	รายสัปดาห์
ลานนาโพสต์	-	8	รายสัปดาห์
จังหวัดน่าน ไทยแลนด์นิวส์	สื่อคุณภาพ สำหรับคนน่าน	2	รายปักษ์

ดังนั้น ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มการสุ่มตัวอย่างของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ตามระยะเวลาการตีพิมพ์ออกจำหน่ายแตกต่างกัน โดยกำหนดสุ่มกลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวันใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหมุนเวียน (Rotating Sampling) จะหมุนเวียนหัวหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นแต่ละฉบับให้กระจายตามวัน สัปดาห์ และเดือน ไม่ซ้ำวันในแต่ละสัปดาห์ เริ่มจากสัปดาห์แรกของเดือนเมษายน 2548 นับเป็นสัปดาห์ที่ 1 ไปจนถึงสัปดาห์สุดท้ายของเดือนกรกฎาคม 2548

กลุ่มหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวัน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไทยนิวส์ เชียงใหม่นิวส์ (จังหวัดเชียงใหม่) โดยกำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหมุนเวียน (Rotating Sampling) คือ กำหนดให้วันศุกร์ที่ 1 เมษายน 2548 ของสัปดาห์ที่ 1 เป็นฉบับที่ 1 ในวันเสาร์ของสัปดาห์ที่ 2 เป็นฉบับที่ 2 ในวันอาทิตย์ของสัปดาห์ที่ 3 เป็นฉบับที่ 3 เรื่อยไปตลอดจนถึงสัปดาห์สุดท้ายของเดือน กรกฎาคม 2548 รวมจำนวนหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวันที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 32 ฉบับ ดังตารางสุ่มกลุ่มตัวอย่างต่อไปนี้

เดือน/2548	อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
เมษายน	17	25				1	9
พฤษภาคม			3	11	19	27	
มิถุนายน	12	20	28				4
กรกฎาคม				6	14	22	30

สำหรับกลุ่มหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายสัปดาห์ และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายปักษ์ ทำการสุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์ทุกฉบับที่ตีพิมพ์ ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงกรกฎาคม 2548 ดังต่อไปนี้

กลุ่มหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายสัปดาห์ ได้แก่ เอกราช ลานนาโพสต์ (จังหวัดลำปาง) และเมืองราย (จังหวัดเชียงราย)

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 2 ชื่อฉบับนี้ จะวางจำหน่ายทุกวันจันทร์เหมือนกันทุกสัปดาห์ จึงกำหนดสุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เอกราช เมืองราย (เฉพาะเมษายนถึงพฤษภาคม) ในทุกวันจันทร์ สำหรับหนังสือพิมพ์เมืองราย ตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นไป ได้เปลี่ยนระยะเวลาการตีพิมพ์ออกจำหน่ายเป็นรายปักษ์ เนื่องจากสภาพปัญหาด้านเศรษฐกิจ และการสุ่มตัวอย่างของหนังสือพิมพ์ลานนาโพสต์ ออกจำหน่ายทุกเสาร์เหมือนกันทุกสัปดาห์ จึงกำหนดสุ่มตัวอย่าง ลานนาโพสต์ ในทุกวันเสาร์ รวมจำนวนหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายสัปดาห์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำนวน 43 ฉบับ

กลุ่มหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายปักษ์ ได้แก่ เสียงเสรีภาพ เมืองราย (เฉพาะมิถุนายนถึงกรกฎาคม) จังหวัดเชียงราย ไทยแลนด์นิวส์ จังหวัดน่าน โดยหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 3 ชื่อฉบับจะเริ่มต้นวางจำหน่ายทุกปักษ์แรกของเดือน วันที่ 1 - 15 และ ปักษ์หลังของเดือน วันที่ 16-สิ้นเดือน

อย่างต่อเนื่องกันทุกเดือน จึงกำหนดสุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกฉบับ ตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงเดือนกรกฎาคม 2548 รวมจำนวนหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายปีที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 20 ฉบับ

ดังนั้น สรุปรายชื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ทั้งสิ้น จำนวน 95 ฉบับ

ส่วนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นทั้ง 7 ชื่อฉบับ ชื่อฉบับละ 1 คน รวมจำนวนบุคคลที่จะใช้ในการสัมภาษณ์บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ทั้งสิ้น 7 คน และ บุคลากรสาธารณสุขจังหวัดใน 4 จังหวัดภาคเหนือตอนบน รวมจำนวนบุคลากรสาธารณสุขจังหวัดในการสัมภาษณ์ ทั้งสิ้น 6 คน ดังนั้น บุคลากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บข้อมูล จำนวน 13 คน ได้แก่

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ทั้ง 7 ชื่อฉบับ ประกอบด้วย

- นายดำรง วงศ์คำแน่น บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเอกราช
- นายไพฑูรย์ ศุภสุข บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นลานนาโพสต์
- นายมานพ วรรณวงศ์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไทยนิวส์
- นายสันทัต ศักดิ์สูง บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเชียงใหม่นิวส์
- นายกิตติศักดิ์ อุปมา บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเม็งราย
- นายเกรียงไกร บรรยงขัน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเสียงเสรีภาพ
- นายจิราวุธ ธรรมวิเศษ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไทยแลนด์นิวส์

บุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดใน 4 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย

- นางชลธิชา ขระเชื่อน นักวิชาการสาธารณสุข 7 กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง
- นางพาดณี คุณวิกติกุล หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์และกิจกรรมพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่
- นางวรารักษ์ ใจชื่น นักวิชาการสาธารณสุข 6 ฝ่ายประชาสัมพันธ์และกิจกรรมพิเศษ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่
- นางเรือนทอง ไหมอรินทร์ นักวิชาการสาธารณสุข 7 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย
- นางกนกภรณ์ เจริญภักดี นักวิชาการสาธารณสุข 7 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน
- นายชำนาญ พิเคราะห์ กลุ่มงานสุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ โรงพยาบาลเวียงสา จังหวัดน่าน

ส่วนที่ 3 การสุ่มกลุ่มอย่างที่ใช้ในการสำรวจพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสาร ความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลป้องกันและการส่งเสริมสุขภาพ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้ง 4 จังหวัด และเลือกศึกษาเฉพาะประชากรในเขตอำเภอเมืองเท่านั้น รวมจำนวนประชากรในการสำรวจ 400 คน

จากการสืบค้นผลสำรวจจำนวนประชากร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2548 (www.dopa.go.th) ดังตารางต่อไปนี้

อำเภอเมือง	จำนวนประชากรชาย /หญิง
อำเภอเมืองจังหวัดลำปาง	94,965 คน
อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่	82,684 คน
อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย	136,775 คน
อำเภอเมืองจังหวัดน่าน	60,263 คน
รวมประชากรในอำเภอเมืองทั้ง 4 จังหวัด	374,660 คน

ผู้วิจัยเลือกใช้ตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Yamane ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกิน 5 % ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่าง 400 คน แบ่งให้ในแต่ละจังหวัด 4 จังหวัดภาคเหนือตอนบน มีตัวแทนประชากรในการศึกษา จังหวัดละ 100 คน โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการ แจกแบบสอบถามตามสะดวก (Accidental Sampling) และไม่จำกัดเพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และอาชีพ นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะต้องเป็นผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเป็นประจำ และเคยอ่านเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การศึกษา "บทบาทของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นกับการส่งเสริมสุขภาพใน 4 จังหวัดภาคเหนือตอนบน" ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลการวิเคราะห์เนื้อหาลงในตารางลงรหัส (Coding Sheet) เพื่อเป็นเครื่องมือที่ในการบันทึกจำนวนความถี่รูปแบบการนำเสนอ เช่น ข่าว บทความ บทบรรณาธิการ คอลัมน์สุขภาพ และคอลัมน์อื่นๆ และเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพ และปริมาณพื้นที่เป็นตารางนิ้ว เพื่อนำมาประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยในการศึกษาครั้งนี้จะแบ่งเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพเป็นรายเรื่องย่อยๆ 7 รายเรื่อง ดังนี้

รายงานข่าวสุขภาพ หมายถึง การรายงานข่าวสาร ข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ปัญหาสุขภาพ โรคภัยต่างๆ อุบัติเหตุช่วงสงกรานต์ และการส่งเสริมสุขภาพประชาชนในท้องถิ่น และมาตรการป้องกัน

กิจกรรมรณรงค์สุขภาพ หมายถึง การประชาสัมพันธ์ กิจกรรมรณรงค์สุขภาพที่จัดขึ้นโดยองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อมุ่งให้ประชาชนรับทราบข่าวสารมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมรณรงค์สุขภาพต่างๆ โดยจะมุ่งเน้นกิจกรรมที่นำเสนอผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

การให้ความรู้ความเข้าใจในการดูแลป้องกันและการส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง เนื้อหาที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคภัย อาการเจ็บป่วยต่างๆ วิธีการดูแลป้องกันสุขภาพ และส่งเสริมสุขภาพร่างกาย จิตใจและสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

การรายงานเรื่องสิ่งแวดล้อม หมายถึง รายงานเกี่ยวกับปัญหาสภาพสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย จิตใจและชุมชน

การรายงานผลการวิจัย หมายถึง รายงานผลงานการวิจัย การทดลองทางการแพทย์เทคโนโลยีการรักษาของสถาบันทางการแพทย์ สถาบันทางการศึกษา กระทรวงสาธารณสุข ทั้งในและต่างประเทศ

บทวิเคราะห์การแสดงความคิดเห็นในประเด็นสุขภาพ หมายถึง การวิเคราะห์การแสดงความเห็นในประเด็นปัญหาด้านสุขภาพโดยกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และผู้เขียนคอลัมน์ประจำ

การร้องเรียนปัญหาสุขภาพ หมายถึง การร้องเรียนปัญหาสุขภาพของประชาชน

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพื่อให้ได้ซึ่งคำตอบตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ และแนวคำถามที่ได้มาจากการวิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 การสำรวจพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลป้องกันและการส่งเสริมสุขภาพ โดยการใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วยแนวคำถามด้านประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหาต้องมีการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของการลงรหัสจำแนกเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพเป็นรายเรื่อง (Item) โดยการสุ่มตัวอย่างของเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพจำนวน 60 ชิ้น และทำการลงรหัสจำแนกเนื้อหาออกเป็นรายเรื่องย่อยๆ 7 รายเรื่อง ร่วมกับ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ คือ ดร.นันทิยา ดวงภุมเมศ ผู้อำนวยการหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น และอาจารย์อภิรักษ์ พุกสวัสดิ์ หัวหน้าสาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ร่วมกันลงรหัสการตรวจสอบความน่าเชื่อถือและพิจารณาความเห็นตรงกันก็เรื่องเพื่อนำมาคำนวณตามหลักสูตรของ Holsti

โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมลกรหัสใช้หลักการของ Holsti ในการคำนวณสูตร ดังต่อไปนี้

$$R = N \frac{(C_{1,2,3})}{C_1 + C_2 + C_3}$$

$$R = \text{ค่าความเชื่อมั่น}$$

$$C_{1,2,3} = \text{จำนวนการลกรหัสของผู้ลกรหัส 3 คนมีความเห็นตรงกัน}$$

$$C_1 + C_2 + C_3 = \text{จำนวนรายเรื่องทั้งหมดที่ผู้ลกรหัสทั้ง 3 ศึกษา}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ลกรหัส}$$

ค่าที่คำนวณสูตรได้จากสูตรไม่ควรต่ำกว่า 0.75 จึงมีความน่าเชื่อถือได้
ผลการลกรหัสปรากฏดังนี้

$$R = \frac{3(50)}{60 + 60 + 60}$$

$$R = 0.83$$

$$\text{จำนวนรายเรื่องที่ผู้ลกรหัส 3 คนมีความคิดเห็นตรงกัน} = 50 \text{ เรื่อง}$$

$$\text{จำนวนรายเรื่องทั้งหมดที่ผู้ลกรหัสทั้ง 3 ศึกษา (60+60+60)} = 180 \text{ เรื่อง}$$

$$\text{จำนวนผู้ลกรหัส} = 3 \text{ คน}$$

ในการวิเคราะห์ตัวอย่างเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพ ค่าเชื่อมั่นที่ได้เท่ากับ 0.83 ซึ่งสูงกว่า 0.75 ตามสูตรที่กำหนดเบื้องต้น จึงถือว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความเชื่อถือได้

ส่วนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของแบบคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกบรรณารักษกร หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และบุคลากรสาธารณสุขจังหวัดใน 4 จังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้พิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสม

ส่วนที่ 3 การทดสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยจะอยู่ภายใต้การพิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสมจากอาจารย์ที่ปรึกษา

วิธีการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลด้วยตาราง และอธิบายข้อมูล ด้วยจำนวนและร้อยละ (Percentage) ดังนี้

1. รูปแบบการนำเสนอเนื้อหา ได้แก่ การวัดความถี่ (จำนวนครั้ง) ของรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เช่น ข่าว บทความ คอลัมน์สุขภาพ บทบรรณาธิการ และคอลัมน์อื่นๆ
2. รายเรื่องของเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ การวัดความถี่ (จำนวนเรื่อง) ของรายเรื่องต่างๆ ของเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ทั้งสิ้น 7 รายเรื่อง ดังนี้ รายงานข่าวสุขภาพ กิจกรรมรณรงค์สุขภาพ การให้ความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพ ป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ รายงานปัญหาสิ่งแวดล้อม รายงานผลการวิจัย บทวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น ในประเด็นสุขภาพ และการร้องเรียนปัญหาสุขภาพ
3. ปริมาณพื้นที่ ได้แก่ ปริมาณในการวัดพื้นที่ (ตารางนิ้ว) ที่ตีพิมพ์เนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นแต่ละครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น 7 ชื่อฉบับ ที่ตีพิมพ์และออกจำหน่ายในช่วง เดือนเมษายน ถึงเดือนกรกฎาคม 2548 โดยใช้ผู้ร่วมวิเคราะห์ 2 คน และผู้วิจัย รวมผู้วิเคราะห์ จำนวน 3 คน ทำการลงบันทึกจำนวนความถี่รูปแบบการนำเสนอและรายเรื่องย่อยๆ ลงตารางที่จัดแบ่งไว้สำหรับวิเคราะห์เนื้อหาด้านรูปแบบ เช่น ข่าว บทความ บทบรรณาธิการ คอลัมน์สุขภาพ และคอลัมน์อื่นๆ และรายเรื่องของเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพ และปริมาณพื้นที่ (ตารางนิ้ว) ให้เสร็จสิ้นภายในเดือนสิงหาคม 2548

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นและบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล และกำหนดให้เสร็จสิ้นภายในเดือนสิงหาคม 2548

ส่วนที่ 3 การสำรวจประชากร ผู้วิจัย ใช้ผู้ช่วยแจกแบบสอบถาม ใน 4 จังหวัด ภาคเหนือตอนบน จังหวัดละ 2 คน รวมผู้ช่วย จำนวน 8 คน เพื่อทำหน้าที่แจกแบบสอบถามในเขตอำเภอเมืองของจังหวัดที่เลือกศึกษา โดยกำหนดให้ทำการแจกและเก็บแบบสอบถามทันที ในช่วงเดือน 2548 และวิเคราะห์ผลให้เสร็จสิ้นในเดือนกันยายน 2548

การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นกับการส่งเสริมสุขภาพใน 4 จังหวัดภาคเหนือตอนบนทั้ง 7 ชี้อฉบับ โดยวิเคราะห์เนื้อหาด้านรูปแบบการนำเสนอ เช่น ข่าว บทความ บทบรรณาธิการ คอลัมน์สุขภาพ และคอลัมน์อื่นๆ และ รายเรื่องของเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพ และปริมาณจำนวนพื้นที่ (ตารางนิ้ว) โดยใช้การนับจำนวนความถี่และนำเสนอผลในรูปตารางแสดงจำนวนความถี่และร้อยละ

ส่วนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึกบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นและบุคลากรสาธารณสุขจังหวัด โดยรวบรวมบทสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การอภิปรายผลร่วมกัน

ส่วนที่ 3 การศึกษาสำรวจพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลป้องกันและการส่งเสริมสุขภาพ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ และนำมาวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/PC+ เพื่อหาค่าร้อยละ (Percentage) และ ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทั้ง 3 ส่วน จะนำมาอภิปรายผลร่วมกัน

ผู้วิจัยกำหนดให้มีค่าเฉลี่ยในส่วนที่แสดงระดับความคิดเห็นต่อบทบาทการนำเสนอเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

ผลรวมของความคิดเห็นจะนำมาหาค่าเฉลี่ย และจัดระดับความคิดเห็นต่อบทบาทการนำเสนอเนื้อหาด้านการส่งเสริมสุขภาพของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ดังนี้

ระดับคะแนนตั้งแต่ 1.00 - 1.50	หมายถึง	ความคิดเห็นในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับคะแนนตั้งแต่ 1.51 - 2.50	หมายถึง	ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย
ระดับคะแนนตั้งแต่ 2.51 - 3.50	หมายถึง	ความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ
ระดับคะแนนตั้งแต่ 3.51 - 4.50	หมายถึง	ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย
ระดับคะแนนตั้งแต่ 4.51 - 5.00	หมายถึง	ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ในส่วนที่แสดงระดับความถี่การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมด้านสุขภาพ ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

บ่อยมาก	4	คะแนน
บ่อย	3	คะแนน
ปานกลาง	2	คะแนน
ไม่บ่อยมาก	1	คะแนน
ไม่เคย	0	คะแนน

ผลรวมของการมีส่วนร่วมจะนำมาหาค่าเฉลี่ย และจัดระดับความถี่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสุขภาพของประชาชน ดังนี้

ระดับคะแนนตั้งแต่	0.01 - 1.00	หมายถึง	ไม่เคยมีส่วนร่วม
ระดับคะแนนตั้งแต่	1.01 - 1.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมไม่บ่อยมาก
ระดับคะแนนตั้งแต่	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
ระดับคะแนนตั้งแต่	2.51- 3.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมค่อนข้างบ่อย
ระดับคะแนนตั้งแต่	3.51- 4.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมบ่อยมาก